

CENTRALE VAN OUDERENVERENIGINGEN

BELEIDSPLAN

De Centrale van Ouderenverenigingen, hierna te noemen de Centrale, heeft een beleidsplan, waarin een analyse wordt gemaakt van de positie van ouderen in de maatschappij, specifiek voor Venray. Dit geeft de visie van de centrale op het gewenste ouderenbeleid.

Met de groei van het aantal ouderen in Venray, een groei die zich zal doorzetten tot na 2030, wordt 'beleid voor ouderen' steeds belangrijker. Deze groei heeft de komende jaren (de babyboomers van de jaren '45-'55 worden 65!) versterkt plaats. Nu de financiële crisis voorbij lijkt, zal de Centrale de komende jaren nadrukkelijk wensen op tafel kunnen leggen. Er zal veel door de senioren zelf gedaan moeten worden, maar de overheid kan weer bijspringen. Daarom zullen de ouderen zelf goed moeten weten wat ze willen: wat is hard nodig, wat is belangrijk, wat is leuk, maar hoeft niet per se.

Dit beleidsplan is de leidraad bij het bepalen van de koers van de Centrale. En met dit beleidsplan in de hand kan zij beoordelen of het beleid van de gemeente, van stichtingen en ondernemingen op het gebied van woningbouw, welzijn en zorg ook in het belang is van de ouderen.

In de volgende hoofdstukken geeft de Centrale het gewenste beleid in globale lijnen weer.

Inleiding	
Inhoudsopgave	2
Demografische ontwikkelingen	3
Maatschappelijke ontwikkelingen	4
Veiligheid en leefbaarheid	5
Mobiliteit	6
Welzijn en Zorg: Verzorgd wonen	7
Welzijn en Zorg: Zorg	8
Welzijn en Zorg: Mantelzorg	9
Welzijn en Zorg: Preventie	10
Welzijn en Zorg: Activiteiten	11
Welzijn en Zorg: Sport en Bewegen	12
Welzijn en Zorg: Vrijwilligerswerk	13
Zelfstandig wonen	14
Communicatie en Samenwerking	15
De organisatiestructuur van de Centrale	16
Centrale van Ouderenverenigingen anno 2020	17

DEMOGRAFISCHE ONTWIKKELINGEN

Groei aantal ouderen

Ouderen zullen in de komende jaren steeds meer het gezicht van onze maatschappij vormen, ook in Venray. De groep ouderen groeit snel, zowel in absolute aantallen als in percentages van de bevolking.

Voor Venray betekent dit:

	2012		2016		2030		2040	
	aantal	procent	aantal	procent	aantal	procent	aantal	procent
Ouderen								
Van 55 tot 100 jaar	13.111	30,6	14.472	33,7	18.804	43,7	17.390	41,6
Waarvan 65-75 jaar	4.297	10,1	4.904	11,4	6.141	14,3	5.780	13,8
Waarvan 75-85 jaar	<u>2.199</u>	<u>5,1</u>	<u>2.667</u>	<u>6,2</u>	<u>4.270</u>	<u>9,9</u>	<u>4.919</u>	<u>11,8</u>
Gemeente Venray	42.816		42.991		43.075		41.815	

Bovengenoemde cijfers zijn ontleend aan het onderzoeksrapport van het Etil, het economisch technologisch instituut Limburg, over de bevolkingsontwikkeling in de gehele gemeente Venray.

Bevolkingskrimp

Na 2030 neemt het totaal aantal inwoners van Venray langzaam af tot 41815 in 2040. Het aantal ouderen stijgt nog enkele jaren door, gaat dan omlaag. Het percentage van de groep 55 jaar en ouder blijft vanaf 2030 tot 2040 constant op 42%.

Voor de groep 65 en ouder is een stijging te zien die doorloopt tot 31% in 2040.

In de toekomst is dus bijna één op de drie inwoners van Venray ouder dan 65 jaar.

MAATSCHAPPELIJKE ONTWIKKELINGEN

Veranderingen in de laatste halve eeuw

De sociaaleconomische situatie van ouderen is in vergelijking met vorige generaties ingrijpend veranderd. Daardoor zijn hun wensen en behoeften mee veranderd:

- Van een afhankelijke positie is de oudere gegroeid naar een mondiger instelling. Ouderen komen meer voor zichzelf op en maken eigen keuzes voor woon- en leefsituaties, zij willen actief deelnemen aan het maatschappelijk leven.
- Het gemiddelde opleidings- en inkomensniveau is hoger. Daardoor worden hogere eisen gesteld aan niveau en kwaliteit van gewenste dienstverlening.
- Het aantal jaren in goede tot redelijke gezondheid neemt toe. Het moment dat de gemiddelde oudere hulpbehoevend wordt, komt op steeds latere leeftijd.
- Ook de groep oudere senioren van niet-Nederlandse afkomst groeit voorlopig nog. Deze groep heeft de eerste jaren nog een speciale behandeling nodig, voordat er sprake kan zijn van gelijke behandeling.
- Er zijn andere sociale verbanden ontstaan: kinderen wonen in toenemende mate niet meer in de buurt van de ouders, familiebanden worden minder sterk. Inwoning is nagenoeg verdwenen. Anderzijds ontstaat er behoefte aan 'wonen bij', in verband met de mantelzorg.
- De verzorgingsstaat verdwijnt langzaam naar de achtergrond: Ouderen moeten, maar willen ook steeds meer zelf, verantwoordelijk zijn voor de eigen leefsituatie en leefomgeving.
- De veranderingen op het gebied van automatisering en digitalisering zijn door ouderen niet of nauwelijks bij te benen. Voor de oudere senioren, die niet met de computer vertrouwd zijn geraakt, blijft informatie op papier en persoonlijke benadering gewenst. Al wordt deze groep langzaam kleiner.
- Met het doorvoeren van fikse bezuinigingen wordt een groter beroep gedaan op solidariteit van de ouderen bij de ondersteuning van de groep kwetsbare ouderen. Daarbij wordt in toenemende mate verantwoordelijkheid gevraagd van ouderen om zich in te zetten als vrijwilliger of als mantelzorger.
- Het gebruik van informatie- en communicatietechnologie, ook in de zorg, neemt steeds meer toe. Domotica in huis wordt nu al toegepast, maar zal vanwege het thuis blijven wonen en langzame achteruitgang van de mobiliteit op hogere leeftijd steeds belangrijker worden.

VEILIGHEID EN LEEFBAARHEID

► Hoe is het nu

Ouderen voelen zich niet meer zo veilig in de eigen omgeving als vroeger. Dit gevoel heerst meer in Venray zelf dan in de kerkdorpen. In eigen woonplaats, zo is het beeld, stijgt de criminaliteit, in eigen straat neemt de overlast toe, in eigen huis zelfs is men niet vrij van inbraak en geweld. En ook al zeggen de feiten wat anders, men *voelt* zich minder happy. Dit heeft ook te maken met het proces van veroudering en vereenzaming.

► Hoe willen we het straks hebben

Een goede sociale en culturele infrastructuur als voorwaarde voor maatschappelijke participatie. Deze infrastructuur dient te bestaan uit goed toegankelijke ontmoetingsruimten in wijken en kerkdorpen en goede vervoersmogelijkheden om deze plaatsen te kunnen bezoeken.

Voor de bevordering van het veiligheidsgevoel is de bestrijding van eenzaamheid van belang. Eenzaamheid wordt bestreden door goede contacten met familie, vrienden en kennissen.

De inrichting van straten en pleinen is gericht op veiligheid. En een doelgerichte inrichting van de openbare ruimten is ook een voorwaarde voor het kunnen deelnemen aan het sociale en culturele leven.

► Welk beleid is nodig om dit te bereiken

1. Gemeente, woningcorporaties en zorgaanbieders moeten worden aangespoord mee te werken aan het realiseren van goede en doelmatig ingerichte dorpshuizen en wijkcentra.
2. Waar professionele ondersteuning niet haalbaar blijkt, worden goed op hun taak berekende vrijwilligers aangetrokken, bij voorkeur met ervaring en deskundigheid.
3. De gemeente wordt gevraagd, om de informatie over (wettelijke) regelingen waarin staat waar ouderen recht op hebben, voor iedereen gemakkelijk toegankelijk te maken.
4. De aankondigingen van sociale en culturele activiteiten waaraan ouderen kunnen meewerken of deelnemen, moeten zoveel mogelijk in De Schakel en in Peel en Maas komen te staan.
5. De Centrale zal samen met andere belangengroeperingen de gemeente, als verantwoordelijke instantie voor de veiligheid op straat, wijzen op situaties die verbeterd dienen te worden. Een Buurt-WhatsApp verhoogt het veiligheidsgevoel. Ook ouderen moeten zich hiervoor inzetten.
6. Ter bestrijding van eenzaamheid onder ouderen zal gestreefd worden naar bevordering van naoberschap: een sociaal netwerk van degenen die dicht bij deze ouderen staan. Inloopmiddagen op vooral de zondag moeten worden gestimuleerd.

► **Hoe is het nu**

Voor deelname aan maatschappelijke en culturele activiteiten is de bereikbaarheid en toegankelijkheid van de gebouwen of terreinen waar deze activiteiten plaatsvinden, belangrijk.

Ouderen zijn vaak aangewezen op het gebruik van de regiotaxi en ander openbaar vervoer. Ondanks kleine verbeteringen blijven er klachten over wachttijden, de lange (om)rijtijden en de kosten.

Bij veel ouderen is een 'klachtenmoeheid' ontstaan: er wordt minder geklaagd, omdat het toch niet lijkt te helpen.

Ouderen voelen zich vooral in de avonduren onveilig in trein en bus.

► **Hoe willen we het straks hebben**

Ouderen kunnen voor hun deelname aan het sociale en culturele leven ruim gebruik maken van een passend aanbod van veilig openbaar vervoer.

Bussen doen ook later in de avond en het weekend de kerkdorpen aan, zodat ouderen uit de dorpen en de wijken in avonduren en in het weekend kunnen deelnemen aan activiteiten in het centrum.

Openbaar vervoer voor ouderen is in de daluren gratis. Elke 65-plusser moet desgewenst, zonder extra keuring, vervoer met de regiotaxi kunnen krijgen.

Bij elk gezondheidscentrum moet een 'puntbestemming' voor de regiotaxi gevestigd zijn. Een zuil op zo'n puntbestemming maakt het oproepen van de regiotaxi eenvoudiger.

In de avonduren en in de weekenden kan bij het ontbreken van openbaar vervoer gebruik gemaakt worden van taxi's.

Alle openbare gebouwen in Venray dienen voor iedereen goed toegankelijk te zijn.

► **Welk beleid is nodig om dit te bereiken**

1. Met de regiotaxi, Arriva, Omnibuzz en Valys (voor langere afstanden) moet overleg worden gevoerd om knelpunten in het vervoer weg te nemen. Gestreefd wordt naar een maximale rijtijd tussen begin en eindpunt (half uur) en een minimale omrijroute, om heel lange ritten voor ouderen en zieken te voorkomen.

2. Waar nodig dient de regiotaxi te worden ingezet om ouderen naar de eerstelijnszorg te brengen. Met bij de gezondheidscentra een 'puntbestemming'.

3. De Centrale zal met de provincie, gemeente en vervoerbedrijven overleggen over bus- en taxivervoer in de avonduren en in de weekeinden.

4. Samen met het GPV komt De Centrale in actie, om het openbaar busvervoer vooral in de daluren voor ouderen en gehandicapten gratis te krijgen.

5. De Centrale trekt samen met het GPV op om alle openbare gebouwen voor iedereen goed toegankelijk te maken.

Welzijn en Zorg: VERZORGD WONEN

► **Hoe is het nu**

In Venray zijn de grote verzorgings- en verpleeghuizen (Beukenrode, Schuttersveld,) gesloten. De daar wonende senioren zijn verhuisd naar nieuwe kleine verpleegunits in Venray of naar verzorgingsflats als De Mulder in Veltum.

Nu de verzorgingshuizen ontmanteld zijn, ontvangen veel ouderen wel lichamelijke zorg, maar er wordt weinig naar de sociale omstandigheden gekeken. Er wordt steeds meer gerekend op de zelfredzaamheid van ouderen. Met als gevaar, dat veel mensen een teruggetrokken leven gaan leiden.

Ouderen van boven de 80 jaar behoeven geen indicatie van het CIZ meer. De betreffende zorginstelling heeft deze bevoegdheid nu.

In de huidige zorginstellingen wordt te weinig specifieke aandacht besteed aan de groeiende groep ouderen van niet-Nederlandse afkomst.

► **Hoe willen we het straks hebben**

Alle senioren in de gemeente Venray moeten een keuze hebben, wanneer ze niet meer zelfstandig kunnen wonen en ze naar een instelling moeten verhuizen.

Deze instellingen zijn niet meer zo groot als voorheen Schuttersveld of Beukenrode. De bouw moet wel aan alle eisen voldoen die tegenwoordig aan een instelling worden gesteld: bepaalde oppervlakte van de ruimten, gezamenlijke ruimten, privacy en professionele zorg. Er moet dringend gewerkt worden aan nieuwe locaties, om de wachtrijen en vooral wachttijden te verkleinen.

Voor het onderlinge contact maken ook kleinere wooncentra werk van het organiseren van activiteiten zoals bv. het samen eten.

► **Welk beleid is nodig om dit te bereiken**

1. De Centrale bepleit nieuwbouw van kleinschalige zorggebouwen, zoals 't Zorghuus in Ysselsteyn, op verschillende plekken in Venray en waar mogelijk in de kerkdorpen.
2. In deze verpleeg- of verzorgingshuizen moet dag en nacht goede hulpverlening aanwezig zijn. Dit mag in de stille of juist hele drukke uren niet aan vrijwilligers of stagiaires alléén worden overgelaten.
3. In zorgcentra moet aandacht worden geschonken aan en respect heersen voor mensen van een andere religie en cultuur, een andere leefwijze of geaardheid.
4. Er moet aandacht zijn voor ontmoetingsruimten en activiteiten voor dagbesteding.
5. De Centrale wil samen met de zorgaanbieders en de gemeente de kwaliteitseisen vaststellen.
6. De bouw van mantelzorghuizen, 'kangoeroewoningen' en aanleunwoningen moet worden gestimuleerd.

Welzijn en Zorg: ZORG

► **Hoe is het nu**

Er zijn een aantal instellingen, die zorg aan huis verstrekken. Men kan de zorg via het gemeentelijk Zorgloket, Wmo, zorginstellingen of het CIZ aanvragen. Deze instanties beoordelen of men hiervoor in aanmerking komt. Helaas krijgt men niet altijd de hulp die nodig is.

Huisartsen en apotheken zijn ten dele naar de randen van Venray verhuisd vanwege onder meer problemen met parkeren.

De ontwikkelingen rond het ziekenhuis Venray zijn zorgelijk.

► **Hoe willen we het straks hebben**

Ouderen in de gemeente Venray dienen passende betaalbare en kwalitatief goede zorg te ontvangen. Zij moeten een volwaardig basispakket zorgverzekering kunnen blijven betalen.

Huisartsen en apotheken moeten voor ouderen bereikbaar blijven. Ze geven heldere informatie over hun service aan de ouderen.

► **Welk beleid is nodig om dit te bereiken**

1. De Centrale wil met instellingen die zorg verlenen in de gemeente Venray, overleggen en samenwerken om goede kwalitatieve en geïntegreerde zorg mogelijk te maken. Daarbij moet de vraag van de cliënt centraal staan en er moet structureel overleg zijn.
2. In samenwerking met de gemeente Venray moet de Centrale er alles aan doen om ziekenhuiszorg in Venray te behouden.
3. De Centrale zal met de gemeente en zorgverzekeraars ervoor zorgen, dat huisartsen en apotheken voor ouderen bereikbaar blijven.
4. Waar nodig dient de regiotaxi te worden ingezet om ouderen naar de eerstelijnszorg te brengen. Met bij de decentraal liggende gezondheidscentra een 'puntbestemming'.

Welzijn en Zorg: MANTELZORG

► Hoe is het nu

Woonden ouders vroeger, als ze behoeftig werden, vaak bij de kinderen in of in een apart huisje bij de kinderen, tegenwoordig wonen kinderen daarvoor te ver weg. Hun huizen zijn niet berekend op inwoning door ouders. Ouders en kinderen willen dit ook niet meer.

Voor zieke of dementerende ouderen is steeds minder verzorgend of verplegend personeel voorhanden. Mantelzorgers moeten noodgedwongen het werk overnemen.

Via het Zorgloket en de crisisdienst van Synthese kunnen mantelzorgers dag en nacht persoonlijk contact hebben met deskundige hulpverleners.

Mantelzorgers zijn familieleden of kennissen van zorgvragers, waarmee dezen een vertrouwensband hebben.

► Hoe willen we het straks hebben

De Centrale wil mantelzorg bevorderen als een middel om zorgvragers deel te laten nemen aan het maatschappelijke leven.

Mantelzorgers kunnen rekenen op ondersteuning bij de zware taak die ze hebben. De mantelzorger dient door een professionele instelling te worden begeleid. Voorkomen moet worden, dat hij wordt overvraagd.

Ouderen worden goed geïnformeerd over de maatregelen die ze moeten treffen om mantelzorgers en hulpverleners in noodsituaties toegang te verschaffen tot de woning.

► Welk beleid is nodig om dit te bereiken

1. Versterking van de informatieoverdracht door KBO, AVOS en wijk-gebonden ouderenverenigingen aan mantelzorgers, in het bijzonder de werkende mantelzorgers.
2. Het blijft nodig te streven naar de totstandkoming van voldoende mantelzorgwoningen. *(zie ook het hoofdstuk verzorgd wonen op pagina 7)*
3. Training en ondersteuning van mantelzorgers en ouderenadviseurs in samenwerking met Synthese en het zorgloket.
4. Om hulpverleners toegang te geven tot (alleenstaande) hulpbehoevenden dienen technische voorzieningen te worden getroffen, zoals een slotontgrendeling met afstandsbediening en het verwijderen van 'de knip op de deur'.
5. Buren worden gestimuleerd om bij hulpbehoevende ouderen een oogje in het zeil te houden.

Welzijn en Zorg: PREVENTIE

► Hoe is het nu

Met het stijgen van de leeftijd stijgt ook vaak het lichamelijk of geestelijk ongemak. Het voorkomen van gebrekkig of ziek worden is beter dan genezen.

Vroeger was er een wijkverpleegkundige, die regelmatig bij de ouderen op bezoek kwam. Zij kende ook alle ouderen in 'haar wijk'. De ouderenwerkers van het maatschappelijk werk hadden eveneens contacten met de ouderen. Die taken zijn wegbezuinigd, ouderen moeten zich nu zelf melden, maar dit gebeurt weinig. De zorg die nu nog aan ouderen gegeven wordt, heeft het voordeel dat bij verslechtering van de situatie sneller ingegrepen kan worden.

Welzijnsstichting Synthese probeert via de ouderenadviseurs de oudere senioren (75+) te bezoeken en via een vragenlijst inzicht te krijgen in de behoeften die deze personen hebben. Het gaat hier vooral om het welzijn van de mensen, niet zozeer om de zorg. Problemen die gesignaleerd worden zijn: eenzaamheid, depressie, alcohol- of medicijnverslaving, soms ook ouderenmishandeling.

Op dit moment heeft bijna iedere oudere een eigen huisarts als vertrouwenspersoon. Van alle zorgverleners staat deze het dichtste bij de oudere.

► Hoe willen we het straks hebben

Het zorgloket en de Wmo dragen bij aan het actief benaderen van ouderen.

Zodra een huisarts zijn oudere patiënt een lange periode niet gezien heeft, signaleert hij dit. Indien nodig kunnen er dan stappen worden ondernomen.

Als door familie of goede kennissen van een oudere daarom wordt gevraagd, zal er snel contact worden gelegd met deze oudere, om eventuele problemen in beeld te brengen en hier wat aan te doen.

Er moet een samenhangend, allesomvattend preventiebeleid komen voor de lichamelijke en psychosociale problematiek. Geconstateerde problemen moeten door middel van ketenzorg worden aangepakt.

► Welk beleid is nodig om dit te bereiken

1. Ieder dorp of wijk moet een wijkteam krijgen met diverse hulpverleners, dat tijdig aan de bel kan trekken. De taken van ouderenconsulenten moeten helder worden omschreven en bekend worden gemaakt.

2. De Centrale moet met huisartsen overleggen op welke manier de huisarts zijn preventietaak kan waarmaken. Huisartsen moeten worden doordrongen van hun 'waakhondfunctie' betreffende vereenzamende ouderen. Een jaarlijkse gezondheidscontrole en welzijnscheck is wenselijk.

3. De Centrale moet met het Zorgloket en de Wmo-klankbordgroep nagaan of en hoe er actiever dan nu kan worden gewerkt met ouderen.

4. Met zorgaanbieders moet worden bekeken welke rol de Centrale kan spelen bij cliënten die geen/weinig mantelzorg of contacten hebben. Onderzocht moet worden welke rol het Zorgloket en de Wmo hierin kunnen hebben.

Welzijn en Zorg: ACTIVITEITEN

► **Hoe is het nu**

Ouderen centrum De Kemphaan is nu het centrale ontmoetingspunt voor de ouderen in de hele gemeente Venray. Daarnaast zijn er ontmoetingspunten in de wijken. De meeste ouderenverenigingen in de kerkdorpen hebben ook elk een vast ontmoetingspunt. Daarnaast treffen ouderen elkaar in gelegenheden waar activiteiten zijn, zoals horeca, sportgebouwen, culturele centra.

Voor ouderen in een kwetsbare positie zijn er bovendien dagopvangcentra en zorgboerderijen.

Het bereiken van ouderen van niet-Nederlandse afkomst is geen makkelijke taak. Op de eerste plaats komen de allochtonen uit tientallen verschillende landen met verschillende talen, godsdiensten en culturen. Bij het bespreken van deze materie wordt vaak alleen gedacht aan Turken en Marokkanen, de twee grootste groepen allochtonen. Maar de oudere allochtonen uit deze twee groepen zijn wel juist het minst aanspreekbaar (taalprobleem) en daardoor het minst geïntegreerd en weinig geïnteresseerd in contact.

► **Hoe willen we het straks hebben**

Ouderen nemen deel aan activiteiten die door de Centrale, KBO-afdelingen of AVOS worden georganiseerd, maar ook aan de activiteiten die door de dorps- en wijkraden worden opgezet. Deelname hieraan is uiteraard afhankelijk van de aard van de activiteit.

Er moet voldoende capaciteit zijn voor opvang van mensen met een sociale of medische indicatie.

► **Welk beleid is nodig om dit te bereiken**

1. De Kemphaan moet een nog opener karakter nastreven, eventueel in samenwerking met andere organisaties. In de dorpen en wijken moet ook een vast ontmoetingspunt zijn. (*zie ook pagina 5*)
2. Om ouderen van niet-Nederlandse afkomst te bereiken legt de Centrale de nodige contacten met organisaties van allochtonen, om deze ouderen te stimuleren deel te nemen aan wijkgebonden ouderenverenigingen of voor hen georganiseerde activiteiten.
3. De Dag van de Ouderen op of rond 1 oktober moet behouden en kwalitatief sterk blijven.
4. De ouderenverenigingen voeren een actief beleid om ouderen te betrekken bij activiteiten.

Welzijn en Zorg: SPORT EN BEWEGEN

► **Hoe is het nu**

Blijven sporten en bewegen draagt bij aan de kwaliteit van leven, de lichamelijke gezondheid en de psychische veerkracht. Het stelt mensen in staat om langer en beter deel te nemen aan het maatschappelijk leven.

Het gemeentelijk beleid is erop gericht, om de verantwoordelijkheid (en de kosten!) voor deelname aan sport- en bewegingsactiviteiten bij de ouderen zelf neer te leggen. De gemeente stimuleert deelname aan bewegingsactiviteiten via bestaande sportverenigingen en met voorlichtingsactiviteiten.

Op dit moment is Meer Bewegen voor Ouderen een van de mogelijkheden, waar men aan kan deelnemen. Verder kan men lid worden van een sportvereniging of gaan sporten bij een commerciële instelling.

► **Hoe willen we het straks hebben**

Het beleid moet erop gericht zijn om het sporten en bewegen voor alle ouderen mogelijk te maken. Deze sport- en bewegingsactiviteiten dienen afgestemd te zijn op de behoeften en vaardigheden van ouderen.

Een goede samenwerking tussen de gemeente, sportaanbieders en de Centrale is daarvoor een belangrijke voorwaarde. Het meedoen, moet betaalbaar blijven. En ouderen worden gestimuleerd, er ook gebruik van te maken.

► **Welk beleid is nodig om dit te bereiken**

1. Iedere sportvereniging en -organisatie wordt actief benaderd om mogelijkheden te creëren voor ouderen om een aangepaste sport te beoefenen.

2. De gemeente stimuleert in samenwerking met de Centrale de verenigingen om ouderen de kans te geven mee te doen. De Centrale stimuleert op haar beurt de ouderen om zich bij de sportclubs ook als vrijwilliger in te zetten.

3. Voor ouderen met ernstige fysieke beperkingen wordt een gevarieerd bewegingsaanbod gecreëerd door specifiek daarvoor opgeleide docenten. Deze activiteit heeft bij voorkeur in de directe omgeving van deze ouderen plaats.

4. Er moet een informatieprogramma worden opgezet, om ouderen te motiveren tot deelname aan genoemde sport- en bewegingsactiviteiten.

5. Voor kwetsbare ouderen in een sociale, psychische of financiële achterstandssituatie dienen specifieke maatregelen te worden getroffen.

Welzijn en Zorg: VRIJWILLIGERSWERK

► Hoe is het nu

Op allerlei vlakken (ook buiten de zorg) wordt steeds meer een beroep gedaan op vrijwilligers. Veel mensen willen zich blijkbaar niet meer structureel binden aan een organisatie of instelling.

Voor kleine projecten en een beperkte tijdsduur zijn vaak beter vrijwilligers te vinden.

Het uitbreiden van de arbeidsjaren naar 67 of zelfs 70 jaar speelt ook een rol, ouderen weten niet meer wanneer ze 'tijd krijgen'.

► Hoe willen we het straks hebben

Centrale, overheid, organisaties en clubs moeten samen nagaan hoe er meer mensen te stimuleren zijn om vrijwilligerswerk te doen, op welk terrein dan ook. Organisaties zorgen voor goede **arbeidsvoorwaarden**.

► Welk beleid is nodig om dit te bereiken

1. De Centrale wil bevorderen dat ouderen een bijdrage leveren aan de samenleving door dienstverlening als individu of in enig organisatorisch verband op basis van vrijwilligheid.
2. Het vrijwilligerswerk door ouderen dient te beantwoorden aan de hedendaagse eisen. De rechtszekerheid moet gegarandeerd zijn. Een vrijwilligersverzekering zoals deze in Venray is afgesloten, is hier een goed voorbeeld.
3. Met vrijwilligers, die binnen een instelling of organisatie werken, dienen duidelijke werkafspraken te worden gemaakt.
4. Elke vrijwilliger mag een functionele en mentale begeleiding verwachten bij de vervulling van zijn taken.
5. Omdat mensen tegenwoordig liever meewerken aan een kort project van overzienbare tijd vergt dit aanpassing van de eigen structuur. Een bezinning op de bestaande structuur en taken van Seniorenraad en commissies is op zijn plaats.

ZELFSTANDIG WONEN

► Hoe is het nu

Er is nu al sprake van een sterk toenemende vergrijzing die in 2030 zelfs resulteert in het feit, dat dan bijna 44% van de bevolking in Venray 55 jaar of ouder is. De groei van het aantal inwoners zal zich rond dat jaar stabiliseren op ongeveer 43.000 inwoners.

De behoefte aan woningen wordt – naast doorstroming en verhuisplannen - ook bepaald door de gezinsverduunning, waardoor het aantal huishoudens (thans ca. 17.500) tot het jaar 2030 nog met 1250 zal groeien.

Ouderen in Venray hebben aangegeven vooral in een grondgebonden woning te willen (blijven) wonen. De woningvoorraad in appartementen is meer dan verzadigd.

De economische teruggang beïnvloedt het ontwikkelen van bouwplannen nadelig.

► Hoe willen we het straks hebben

Gelet op de te verwachten gebruiksduur van een nieuwbouwwoning dient reeds nu voor de situatie van 2030 en later te worden gebouwd. 125 grondgebonden woningen per jaar lijkt voldoende om aan de woonbehoefte te voldoen. Hierin moeten ook de ouderen worden gehuisvest. Daarbij moet vooral gekeken worden naar passende woningen voor ouderen in de kerkdorpen.

Bij de huisvesting moet de (objectieve en subjectieve) veiligheid in en om het huis op de eerste plaats staan.

Tot mantelzorgwoning omgebouwde huizen kunnen een oplossing zijn om toch redelijk zelfstandig te kunnen blijven wonen.

Meerdere woonvormen, waarbij een hoog voorzieningenniveau en veiligheid in en om de woning wordt geboden, kunnen een bijdrage leveren om de zorgverlening efficiënter te organiseren.

Voor ouderen met een smalle beurs moeten betaalbare huurwoningen beschikbaar blijven.

► Welk beleid is nodig om dit te bereiken

1. Er dient nadruk te worden gelegd op het bouwen van woningen, geschikt voor ouderen. De Centrale zal de bouwplannen op deze punten nauwgezet volgen.

2. Alle nieuw te bouwen woningen moeten volgens de levensloopbestendige criteria worden uitgevoerd. Vooralsnog kunnen die woningen voor diverse leeftijdsgroepen inzetbaar zijn. Op de lokale politieke partijen moet extra druk worden uitgeoefend om dit te realiseren.

3. De zelfredzaamheid van ouderen in hun eigen woning, waaraan steeds minder te ontkomen valt, vereist de toepassing van domotica in zowel bestaande als nieuw te bouwen woningen.

4. Initiatieven voor het realiseren van gemeenschappelijke woon- en zorgcentra dienen te worden bevorderd.

5. Aanpassing van daarvoor geschikte bestaande huizen tot mantelzorgwoningen dient te worden gestimuleerd. (zie ook pagina 7)

COMMUNICATIE EN SAMENWERKING

► Hoe is het nu

Ouderenbeleid vraagt samenwerking tussen de vele verschillende organisaties waarmee ouderen te maken hebben. Deze samenwerking is nu onvoldoende.

Ouderen van deze tijd wensen betrokken te worden bij zaken die belangrijk zijn voor hun leefomstandigheden, woonomgeving, gezondheid en welzijn. Zij zijn daartoe ook steeds beter in staat. Overheden en organisaties zijn nog niet voldoende ingesteld op deze inspraak.

► Hoe willen we het straks hebben

De ouderen willen steeds meer hun eigen keuzes maken. De Centrale wil samen met haar leden betrokken worden bij de voorbereiding en bij de uitvoering van het beleid voor de ouderen.

► Welk beleid is nodig om dit te bereiken

1. De Centrale stelt beleidsdoelen op, op basis van behoeften en wensen van ouderen. Ze vraagt van zichzelf en van instanties en organisaties met de ouderen de mogelijkheden te bespreken en helder aan te geven wat wel kan en waarom iets niet kan.
2. Het bestuur van de centrale heeft periodiek overleg met wethouders en ambtenaren over deze beleidsdoelen. Verder praat het bestuur, of namens haar de commissies of werkgroepen, met politieke partijen, zorg- en welzijnsinstellingen, Wonen Limburg, dorps- en wijkraden, de eerstelijns-gezondheidszorg en, indien nodig, met projectontwikkelaars.
3. Organisaties die voorzieningen voor ouderen aanbieden, moeten hun beleid op elkaar afstemmen. Zij zorgen gezamenlijk voor een samenhangende en allesomvattende aanpak en voorkomen versnippering van het werk.
4. Organisaties die voorzieningen voor ouderen aanbieden zorgen voor heldere en ter zake doende informatie over hun voorzieningen en dienstenaanbod.
5. Het bestuur van de Centrale zorgt voor regelmatig overleg en informatie over de uitvoering van het beleid en nieuwe ontwikkelingen, relevant voor ouderen. Dit gebeurt onder meer in De Schakel, de eigen website [www.seniorenvenray.nl] en alle andere (plaatselijke) media.

De organisatiestructuur van de Centrale

► **Hoe is het nu** (Problemen in de huidige organisatie)

Het wordt steeds moeilijker mensen te vinden om in de huidige commissies zitting te nemen. Een aantal commissies zijn daardoor onder-bemenst en slagen er niet in tijdig zaken te bestuderen en goede adviezen uit te brengen.

Enkele commissies hebben een heel breed terrein aan onderwerpen. Niet alle commissieleden voelen zich geroepen om over al die punten mee te praten.

Sommige onderwerpen vallen vanwege hun ingewikkeldheid onder meerdere commissies. Dit geeft óf onenigheid over wie wat moet doen, óf er gebeurt helemaal niks mee, alle goede afspraken ten spijt. Het gevolg is dat er verschillende meningen naar buiten toe worden gebracht, wat verwarring en irritatie oproept.

De specifieke belangen van de kerkdorpen komen niet duidelijk genoeg uit de verf.

► **Hoe willen we het straks hebben**

Een organisatie die in staat is om door voldoende menskracht en deskundigheid een volwaardige en gerespecteerde gesprekspartner te zijn voor de gemeente, organisaties en instanties die verantwoordelijk zijn voor de realisatie van voorzieningen voor ouderen.

Een organisatie die in staat is om helder en eenduidig informatie te geven over de ontwikkelingen in het beleid dat relevant is voor ouderen, in het bijzonder in de gemeente Venray.

Een organisatie die in staat is om recht te doen aan de verschillen in wensen en behoeften van alle ouderen in de gemeente Venray.

► **Welk beleid is nodig om dit te bereiken**

1. In de Centrale meningsvorming, besluitvorming en evaluatie welke zaken het beste decentraal (in dorpen en wijken) kunnen worden aangepakt en welke zaken beter door de Centrale als koepel kunnen worden behartigd.

2. Een door de leden gedragen taakomschrijving van het bestuur van de Centrale.

3. Meningsvorming en besluitvorming over prioriteiten in een jaarplan.

4. Daaraan gekoppeld taakopdrachten voor commissies (voor meer structurele activiteiten) en werkgroepen (voor kortdurende, adhoc taken): dat kan per thema/prioriteit, met (niet te veel) deskundige mensen met affiniteit tot het onderwerp, zowel van binnen de Centrale als daarbuiten. Elk bestuurslid is contactpersoon, maar hoeft niet de voorzitter te zijn. We moeten zorgen voor een evenwichtige vertegenwoordiging uit kerkdorpen en Venray-kom.

5. Inventarisatie van structurele activiteiten en contacten/overlegsituaties en deze toebedelen aan relevante bestuursleden van de Centrale. Deze kunnen dan beoordelen of zij zelf deelnemen, alleen of met iemand anders, of daarvoor een deskundig persoon zoekt.

6. Goed overleg en communicatie organiseren met de lid organisaties, andere belangenverenigingen en dorps- en wijkraden.

► **De Centrale van Ouderenverenigingen is een koepel van ouderenverenigingen en andere organisaties van en voor ouderen in Venray**

De Centrale is, na 30 jaar van informeel overleg, opgericht in 2000, als koepel van de ouderenverenigingen in Venray.

Het doel van de Centrale is om de belangen van alle ouderen in de gemeente Venray te behartigen door:

- Te fungeren als platform voor onderling overleg en meningsvorming
- Deel te nemen aan overlegorganen van de gemeente en maatschappelijke organisaties
- Ouderen in Venray te informeren over zaken die relevant zijn voor hun positie in de samenleving en voor hun welbevinden

De Centrale werkt vanuit de volgende visie:

- Ouderen zijn volwaardige burgers in de samenleving, zij willen meedenken, meepraten en meebeslissen over beleid in Venray
- Ouderen kunnen door hun kennis en ervaring een waardevolle bijdrage leveren aan de samenleving, ook in Venray
- Niet alle ouderen zijn hetzelfde: ieder wil als individu worden benaderd en keuzevrijheid hebben op welke wijze hij zijn leven en omstandigheden vorm wil geven
- Ouderen moet zich zo lang mogelijk volgens eigen wensen kunnen handhaven in de eigen omgeving en ook zo lang mogelijk de regie over het eigen leven hebben
- Voor ouderen die dat nodig hebben, om financiële redenen, om gezondheidsredenen, door sociale achterstanden, dient de samenleving, overheid en burgers samen, een vangnet te creëren

► **Samenstelling van de Centrale**

Leden van de Centrale zijn:

De ouderenverenigingen:

ANBO Venray
KBO Venray kom
KBO Blitterswijck
KBO Castenray
KBO Geijsteren - St. Wilbert
KBO Heide
KBO Leunen
KBO Merselo
KBO Oirlo
KBO Oostrum
KOV Smakt/Holthees
KBO Veulen
KBO Wanssum - St. Leonardus
KBO Ysselsteyn/Vredepeel

de wijkgebonden ouderenverenigingen:

'Ons Genot' (Landweert)
'Ons Genoegen' (Smakterheide)
Ouderenvereniging Noord-West
Ouderenvereniging Veltum

en:

Seniorservice-Gilde Venray
Stichting de Kemphaan

► **Het bestuur van de Centrale**

Op dit moment bestaat het bestuur van de Centrale uit:

- Voorzitter
- Vicevoorzitter
- 1ste secretaris
- 2de secretaris
- Penningmeester
- Vertegenwoordiger van de commissie Advies en Ondersteuning
- Vertegenwoordiger van de commissie Bouwen, Verbouwen en Woonomgeving
- Vertegenwoordiger van de commissie Welzijn en Zorg
- PR/functionaris, tevens voorzitter van de redactie van De Schakel
- Lid namens KBO Venray
- Lid namens de KBO-verenigingen van de kerkdorpen
- Lid namens de wijkgebonden ouderenverenigingen
- Lid namens de AVOS Venray
- Voorzitter van de Stichting 'De Kempphaan'
- Vertegenwoordiger van Seniorsservice

► **De taken van het bestuur van de Centrale zijn:**

- Belangenbehartiging ten behoeve van alle ouderen in Venray, in het bijzonder van de leden van de Centrale
- Voorbereiding van (beleids-)zaken die aan de Centrale ter besluitvorming worden voorgelegd
- Uitvoering van door de Centrale genomen besluiten
- Vertegenwoordiger en woordvoerder in overlegsituaties
- Opstellen van een beleidsplan, jaarplan en begroting
- Opstellen van een financieel en activiteitenjaarverslag

► **De commissies van de Centrale**

De Centrale kan voor specifieke aandachtsgebieden een of meerdere commissie(s) instellen. Deze commissies hebben als taken:

- Voorbereiding van (beleids-)adviezen op hun aandachtsgebied aan het bestuur en/of de Centrale, volgens jaarplan of bij nieuwe ontwikkelingen, gevraagd of ongevraagd
- Uitvoering van door (het bestuur van) de Centrale genomen besluiten op hun aandachtsgebied
- Het volgen van nieuwe ontwikkelingen en beleid op hun aandachtsgebied
- Participeren in overleg met relevante organisaties op hun aandachtsgebied en daarin de belangen van ouderen behartigen
- Toetsen van beleid en beleidsvoornemens van voor ouderen relevante organisaties aan wensen van ouderen
- Informeren van en verslaglegging aan (bestuur van) de Centrale over voortgang van beleidsuitvoering op hun aandachtsgebied, over de overlegsituaties waarin zij deelnemen en over hun activiteiten

► **Specifieke aandachtsvelden van elke commissie**

De commissie Advies en Ondersteuning heeft als aandachtsgebieden:

- Beleid van de overheid, relevant voor ouderen, in het bijzonder van de gemeente Venray
- Veiligheid en leefbaarheid
- Mobiliteit
- Afstemming en samenwerking met het GPV

De commissie bouwen, verbouwen en woonomgeving heeft als aandachtsgebieden

- Kwantiteit en kwaliteit van woonvoorzieningen voor ouderen
- De inrichting van de directe woonomgeving

De commissie Welzijn en zorg heeft als aandachtsgebieden:

- Ondersteuning van ouderen bij maatschappelijke participatie (Ouderenadviseurs, -consultanten, zorgloket, WWB, Wmo)
- Allochtone ouderen
- Activiteiten en ontmoetingsmogelijkheden
- Sport en bewegen
- Vrijwilligerswerk en mantelzorg
- Gezondheid en preventie

► **P.R.-functionaris**

De P.R. -functionaris heeft als aandachtsgebieden:

- Bevorderen bekendheid van organisatie, doelstellingen en activiteiten van de Centrale
- De Schakel
- Website
- Dag van de Ouderen

► **Werkgroepen**

(Het bestuur van) de Centrale kan voor beleidsvoorbereiding of uitvoering van specifieke taken werkgroepen instellen. Meestal betreft dit kortlopende werkzaamheden met een duidelijk omschreven opdracht.

Een werkgroep valt onder de verantwoordelijkheid van een bestuurslid van de Centrale.

De werkgroep *Dag van de Ouderen* heeft als opdracht om jaarlijks een aantrekkelijke Dag van de Ouderen op 1 oktober te organiseren.

Deze werkgroep valt onder de verantwoordelijkheid van de P.R.-functionaris.

De werkgroep *Senioren­sport* heeft als opdracht om een advies uit te brengen aan de Centrale over de opzet van sport- en bewegingsmogelijkheden voor ouderen in Venray, die een brede keuzemogelijkheid biedt, organisatorische en financiële continuïteit waarborgt en betaalbaar is ook voor ouderen, die minderdraagkrachtig zijn.

Deze werkgroep valt onder de verantwoordelijkheid van de voorzitter van de commissie Welzijn en Zorg.

► **De Centrale heeft banden met:**

Stichting De Kempphaan

De Kempphaan is het ontmoetingscentrum voor ouderen in Venray. Het wordt veel gebruikt voor sociale, culturele, educatieve en recreatieve activiteiten ten behoeve van Venrayse ouderen, evenals voor vergaderingen van de Centrale en haar leden en het bestuur. De voorzitter van de stichting is lid van het bestuur.

Vereniging Seniorservice Gilde Venray

Seniorservice is een vereniging die niet specifiek alleen voor ouderen werkt, maar wel gebruik maakt van de kennis van ouderen op het gebied van beroep, vakmanschap of hobby, om deze over te dragen op de cursisten.

Het GehandicaptenPlatform

Samen met het GPV heeft de centrale de commissie Bouwen, Verbouwen en Woonomgeving opgezet. Daarnaast zijn er veel raakvlakken tussen de werkzaamheden voor ouderen en voor mensen met ene beperking.